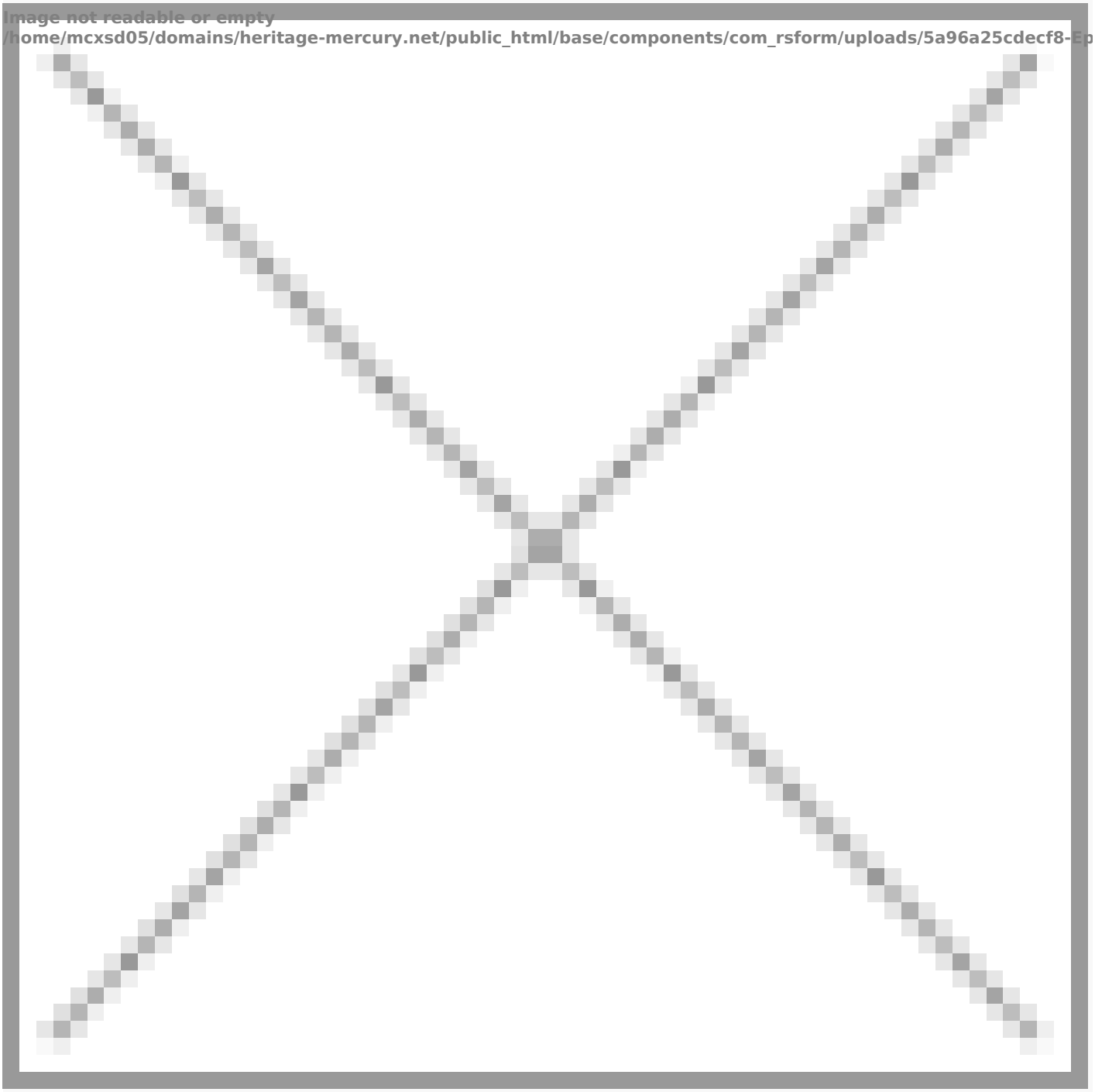
Ime predmeta 1	EPSOMIT
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.22.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	368 M–16, (vzorci od M–16/1 do M–16/7)
Klasifikacija dediščine	Rudišče

OPIS

Kratek opis	Na sivi prikamnini so do šest cm dolgi beli vlaknati kristali epsomita. Vzorec je zelo krhek in drobljiv.
Mere	Dolžina 14 cm, širina 11 cm, višina 7 cm.
Materiali	Mineral epsomit
Datacija	Podatek o času nastanka ni znan
Avtor / Proizvajalec	/

Slikovne priloge

Prvotna raba	Epsomit ($MgSO_4 \cdot 7H_2O$), je zelo pogost in značilen sekundarni mineral idrijskega rudišča. Prvi ga je že leta 1761 opisal J.A. Scopoli. Raste iz razpok na stenah opuščenih jamskih rovov, kjer potekata oksidacija železovih sulfidov in raztapljanje magnezija v višjeležečem dolomitu (proces dedolomitizacije). Izvor sulfatov je tudi sadra, ki jo najdemo v več horizontih v rudišču. Epsomit najdemo najpogosteje v obliki vlaknatih kristalov ter sig in kapnikov. Njegova trdota je med 2 in 2,5, gostota pa med 1,7 in 1,8 g/cm3. Epsomit je različno bele barve. Redkeje je prozoren ali celo srebrnkast. Vlaknata oblika epsomita ima svilnati sijaj. Zraste v dolžino nekaj centimetrov, najdaljši pa so merili tudi do dva metra. Najlepše vlaknate kristale so rudarji poimenovali “perkmandelčeva brada”.
Sedanja raba	Vzorec epsomita se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna naravna dediščina idrijskega rudišča, z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Predstavlja svojstven »arhiv« zemlje, saj je bil primerek odkopan v idrijskem rudišču in shranjen. Je del tematske zbirke mineralov idrijskega rudišča« Rudniške geološke zbirke, razstavljene v upravnih prostorih CUDHg v sklopu jaška Frančiška.
Prvotna lokacija	V vseh delih idrijskega rudišča, največ pa v zgornji in srednji jami (od II. do IX. obzorja). Največje in najlepše epsomitne tvorbe so našli na IV., VI., VII. In IX. obzorju idrijskega rudnika.
Sedanja lokacija	CUDHg (Rudniška geološka zbirka), Bazoviška 2, 5280 Idrija

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Vzorec je primerno ohranjen. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.

Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg; - Čar, Jože. Rudniška geološka zbirka: Seznam in opis vzorcev. Rudnik živega srebra Idrija, 2003, str. 1–122, [gradivo se hrani v arhivu CUDHg]; - Vidrih, Renato, Mikuž, Vasja, Peljhan, Martina, Klemenčič, Tomaž. Minerali idrijskega rudišča. Proteus, 57/7, 1995, str. 269–276; - Vidrih, Renato, Mikuž, Vasja. Minerali na Slovenskem. Ljubljana : Tehniška založba Slovenije, 1995; - Rečnik, Aleksander. Minerali živosrebrovega rudišča. Ljubljana : Institut "Jožef Stefan"; [Salzhemmendorf] : Bode, 2012.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	28. 2. 2018
Datum urejanja	Never